

ten optager Laan. Thi enten Staten laaner direkte, eller den yder sin Garanti for et Laan, som en Kreditforening optager, gaar det maaske til syvende og sidst meget nær ud paa det samme. Men den Indvending vilde da i alt Fald med samme Føje kunne gøres gældende mod de to Love, som i sin Tid have hjemlet Oprettelsen af de bestaaende Husmandskreditforeninger. Jeg kan ikke indse, at den Tanke, der her er Tale om muligvis at bringe til Udførelse, i nogen væsentlig Henseende adskiller sig fra det, som den Gang blev vedtaget. Det er i Realiteten den samme Fremgangsmaade, som allerede tidligere har været anvendt.

Fra forskellige ærede Medlemmer, saaledes det ærede 7de Medlem for 6te Kreds (Hey), det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (Stilling) og det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) og navnlig det ærede 4de Medlem for 1ste Kreds (Holger Petersen) er der gjort Indvendinger mod Affattelsen af § 1. De have ment, at denne Paragraf bærer Præg af en ensidig agrarisk Tendens, idet de Formaal, som der ere nævnte, for største Delen ere Landboformaal, medens derimod andre Interesser synes at være forbigaaede. Jeg maa sige, at denne Indvending beror paa en Misforstaaelse. De Formaal, der udtrykkelig ere nævnte i § 1, ere kun de Formaal, for hvilke der allerede nu have Hjemmel til at yde Laan, være sig i særlig Lov eller paa Finansloven, eller for hvilke der søges Hjemmel gennem Lovfor slag, der foreligge Rigsdagen til Behandling. Dette sidste gælder om Udlaan til Tilvejebringelse af Jordlodder til Landarbejdere, Udlaan til Opførelse af Arbejdsboliger og til Fremme af Fiskerierhverv. Lovforslag, indeholdende Hjemmel til disse forskellige Udlaan, foreligge Rigsdagen nu til Behandling. Hvad angaar Udlaan til landøkonomiske Forskudsforeninger, ere disse skete i Henhold til Lov af 26. Marts 1898; og hvad angaar Udlaan til Hede-kommuner til videre Udlaan til Opdyrkere af Hede- og Moselodder, saa er det Udlaan, som allerede gennem en Række af Aar have været opførte paa Finansloven. Jeg har ikke nævnt, og der har ikke været Anledning til at nævne udtrykkelig andre Formaal end dem, for hvilke der saaledes umiddelbart enten foreligger Hjemmel eller søges Hjemmel. De ere nævnte eksempelvis, og Paragraffen slutter med: „til andre lignende Formaal, naar Ydelse af Laan maatte være hjemlet ved Finanslov eller ved særlig Lov.“ Naar man nu

fra forskellige Sider har udtalt Ønske om, at der maa blive ydet Udlaan til Haandværkeres Laaneforeninger i Lighed med Udlaanene til de landøkonomiske Forskudsforeninger, saa vil det let indses, at dette aldeles ikke vil opnaas ved at nævne saadanne Laaneforeninger i det foreliggende Lovforslag. Det vil kun kunne opnaas derved, at man enten vedtager en særlig Lov, som indeholder Bestemmelser i saa Henseende, eller man optager en Hjemmel i dette Øjemed paa Finansloven. Det, at man nævner dette Udlaansformaal udtrykkelig i denne Lov, vil hverken gøre fra eller til. Selvfølgelig er der ved Udtrykket „andre lignende Formaal“ netop tænkt bl. a. ogsaa paa slige Laaneforeninger for Haandværkere o. lign., hvilket jo er en Ting, som fra forskellige Sider i den senere Tid er bleven bragt paa Bane. Ærede Medlemmer ville heraf se, at de Laanefor-maal, som udtrykkelig ere nævnte, ere af en ganske naturlig Grund nævnte eksempelvis, og ikke saaledes, at der deri skulde indeholdes nogen Tendens, som kunde siges at gaa i Retning af at forbigaa andre lige saa berettigede Formaal. Jeg maa i øvrigt maaske til Slut tilføje dette, at netop den Omstændighed, at man endog fra Sider, som klage over de store Krav, som stilles til Statskassen, og over Vanskeligheden — en Vanskelighed, som jeg ganske vist føler saa vel som nogen — ved at staa imod disse Krav, at man til Trods derfor fremdrager ny Krav, som man finder det ønskeligt at anbefale, dette viser, hvorledes det i Virkeligheden af alle erkendes, at de Ønsker eller Fordringer, hvad man nu vil kalde dem, der fremkomme om Støtte i slige Øjemed, er det vanskeligt, for ikke at sige umuligt, for Lovgivningsmagten at se bort fra. Ved at danne en Fond som denne og skaffe Midler, som paa den ene Side maa anses for tilstrækkelige til gennem et Aaremaal at fyldestgøre rimelige Fordringer, og som paa den anden Side trækker en Grænse, der, om end ikke fastslaaet i udtrykkelige Ord, dog maa siges at være underforstaaet, netop derigennem vil man bedst naa at fyldestgøre de to Hensigter, dels at kunne yde Laan, hvor der er rimelig Grund dertil, dels at kunne værne til en vis Grad ogsaa om Statskassens Tarv.

Estrup: Jeg vil kun gøre en kort Bemærkning i Anledning af, hvad jeg hørte den ærede Minister udtale. Saaledes som jeg forstod den ærede Minister, har han en Ulyst til at inddrage direkte i